Cylch Gorchwyl – Adroddiad ar Bobl Ifanc a Gwaith

Cylch Gorchwyl

Bydd yr Adroddiad yn ceisio:

- deall yr hyn sy'n ysgogi'r cynnydd yn nifer y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) ac sy'n hawlio budd-daliadau iechyd ac anabledd, gan gynnwys profiadau yn ystod plentyndod;
- ymchwilio i achosion sylfaenol y cynnydd hwn mewn anweithgarwch economaidd ymhlith pobl ifanc anabl a'r rhai sydd â chyflyrau iechyd;
- gwneud argymhellion ar gyfer ymatebion polisi gyda'r nod o gynyddu cyfleoedd i bobl ifanc.

Y Gwir Anrhydeddus Alan Milburn fydd yn ysgrifennu'r Adroddiad a chaiff ei gefnogi gan amrywiaeth o leisiau ag arbenigedd ym meysydd y farchnad lafur ac iechyd.

Cwmpas a diben

Eir ati i lunio'r Adroddiad gan ddilyn dau gam pendant:

1. **'Cam darganfod'.** Bydd y cam hwn yn canolbwyntio ar ganfod y rheswm dros y cynnydd yn nifer y bobl ifanc anabl a'r rhai sydd â chyflwr iechyd nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant. Bydd hyn yn cynnwys dadansoddi tueddiadau; nodi ffactorau

sylfaenol a all ysgogi'r tueddiadau hyn; amlinellu'r canlyniadau presennol ar gyfer y grwpiau hyn; deall sut mae pobl ifanc yn rhyngweithio â'r system lles iechyd ac anabledd, sgiliau a chyflogaeth; a nodi'r rhwystrau sy'n atal mwy o bobl ifanc rhag dysgu neu ennill.

2. **'Cam datrys'.** Yn dilyn y cam darganfod, bydd yr Adroddiad yn ystyried ac yn nodi meysydd posibl lle gellir cynnal diwygiadau. Bwriedir i'r Adroddiad terfynol ystyried y system lles, iechyd, sgiliau a chyflogaeth o safbwynt cyfannol a nodi meysydd i'w diwygio. Ni fydd yn ystyried y system Anghenion Addysgol Arbennig ac Anableddau.

Fel rhan o'r camau 'darganfod' a 'datrys', bydd Awdur yr Adroddiad yn ymgysylltu ag amrywiaeth o gyd-arbenigwyr (a bennir yn ôl ei ddisgresiwn ei hun) ym meysydd y farchnad lafur, lles ac iechyd, yn ogystal â phobl â phrofiad uniongyrchol, er mwyn llywio ei ganfyddiadau a'i argymhellion.

Rhyngweithio ag Adolygiadau eraill

Comisiynwyd yr Adroddiad hwn yn annibynnol ar adolygiadau ac adroddiadau eraill sy'n mynd rhagddynt, gan gynnwys Adolygiad Timms ar y Taliad Annibyniaeth Personol.

Er ei fod yn annibynnol, bydd Awdur yr Adroddiad yn cydgysylltu ag adolygwyr perthnasol eraill. Caiff diweddariadau interim o Adolygiad Timms eu hystyried

gan y Cadeirydd wrth iddo lunio ei gasgliadau fel rhan o'r cam datrys.

Amseriadau

Daw'r 'cam darganfod' i ben erbyn gwanwyn 2026 a, bryd hynny, disgwylir i'r Awdur lunio Adroddiad interim a'i gyflwyno i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau.

Bydd yr Adroddiad yna'n symud ymlaen i'r cam datrys, a bydd y Cadeirydd yn darparu adroddiad llawn a therfynol erbyn haf 2026.